

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ	RDG 4 / 006 / 2544
ชื่อโครงการ	โครงการวิจัยประวัติศาสตร์ชุมชนท้องถิ่นกับการจัดการทรัพยากร สาธารณสุขของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำโขง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย
ชื่อนักวิจัย	ธวัช มณีผ่อง
คณะวิจัย	ดร.ณี แซ่ไคว้ว, อิงอร คงเจริญ, อำไพ สุปรากการ, บุญเสริม สมพันธ์
E-mail address	thawat@la.ubu.ac.th
ระยะเวลาโครงการ	กุมภาพันธ์ 2544 – กรกฎาคม 2546

งานศึกษาประวัติศาสตร์ขึ้นนี้เน้นข้อมูลประวัติศาสตร์บอกเล่าผ่านความทรงจำร่วมของคนท้องถิ่น โดยใช้วิธีวิทยาทางประวัติศาสตร์และมานุษยวิทยาพินิจพิจารณาประวัติศาสตร์ในฐานะที่เป็นแกนหลักในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในท้องถิ่นผ่านการใช้ประโยชน์และกำหนดกฎกติกาการใช้ “ทรัพยากรสาธารณสุข” ร่วมกันของท้องถิ่น

มิติเวลาของการเปลี่ยนแปลงในงานชิ้นนี้ จัดแบ่งโดยตรรกะของคนท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับเงื่อนไขการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ที่สัมพันธ์ทั้งกับการตอบโต้และลี้ภัยกับชุดประวัติศาสตร์ที่ว่าด้วยท้องถิ่นแบบอื่น อาทิ ตำนาน หลักฐานประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี โดยแสดงออกผ่านการเลือกจดจำ เลือบบอกเล่าผ่านปฏิบัติการของคนท้องถิ่น ทั้งในพื้นที่ของการผลิต กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และจารีตประเพณี

พื้นที่ศึกษาเป็นชุมชนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมชาติพันธุ์ ประวัติความเป็นมา โดยเลือก 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนสบรวก(ไทยใหญ่) ชุมชนสบคำ(ลาว-หลวงพระบาง) และชุมชนเวียงเก่า(คนยวน) ข้อค้นพบคือ ชุดประวัติศาสตร์บอกเล่าของท้องถิ่นมิได้เป็นหน่วยของความทรงจำร่วมที่เป็นชุดเดียวกัน แต่มีความแตกต่างหลากหลายขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและบริบทที่ท้องถิ่นเข้าไปเกี่ยวข้อง ทั้งในลักษณะของการจัดความสัมพันธ์ภายในชุมชนและความสัมพันธ์ในระดับสังคมวงกว้าง

ตลอดระยะเวลาการศึกษาค้นคว้า การมีส่วนร่วมของท้องถิ่นมีหลายระดับ ทั้งร่วมกันกำหนดสร้างตัวตนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีหลายชุด ผ่านการให้สัมภาษณ์ การประชุมแลกเปลี่ยน การจัดกิจกรรมในพื้นที่ และการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะวิจัย ซึ่งนำไปสู่การก่อรูปตัวตนทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นที่แสดงออกเป็นรูปธรรม กล่าวคือมีการพยายามผลิต

ชุดประวัติศาสตร์ของตน ในพื้นที่ทางสังคมต่างๆ การสร้างพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น การผลิตหนังสือ อันแสดงถึงความเข้าใจในคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และความสามารถในการใช้ประวัติศาสตร์เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างกัน

Abstract

Code of Project: RDG 4 / 006 / 2001

Name of Project: Research on History of Local Community towards Public Resources Management of the Community along Kong River, Chiangsaen District, Chiang Rai Province

Name of Researcher: Thawat Maneephong

Group of Researcher: Darunee Saekhow, Ingong Khongchareon, Ampai Suprakarn, Boonserm Samaphan

E-mail address: thawat@la.ubu.ac.th

Duration of Project: February 2001 – July 2003

This study on history emphasizes information about history from memories of local people. The method, based on historical and archaeological study, considers history as the core of the relationship among local people through using benefits and setting regulations to control the use of local public resources.

Changed time-dimension of this study is separated by local people's way of thinking which relates to the conditions of politics, economics and society. These conditions relate to the correspondence of other local histories through memories of local people such as legends, historical documents, or archeology. There are about production areas, economic activities, and customs.

Study sources are 3 communities which are different from one another in the field of culture, ethnicity, and background. There are Sob-Ruak Community (Thai-Yai), Sob-Kham (Lao-Luangprabang) and Vieng-Khao (Yuan People). The study discovers that although historical stories from memories of local people come from the same group, there are several differences. These differences depend on related

local conditions and contexts of organizing the relationship within the community and in the society level.

During study time, there are several levels of local participation: mutually setting the object of several local history stories, interviewing, joining in meeting, organizing activities within the society and participating in the research team. These participating activities lead to the construction of object of tangibly local histories. This means local people make an effort to create their own history in the society, to build a local museum, to make a book, which can show the real understanding of local historical value and the capability to use history to set the mutual relationship.

Main Words: Local History, Public Resources, Chiangsaen